

Terheide aan Zee D. 3a

1. kɪkəris ən spɛrwɛr - di kɪp is bāŋ
2. mɛ kamərat ɪʃ dɛ blumɛ va.tɛr gən gevɪr.
3. tɔgəwɔ.rəʃ mɑ.kəzɛ dlɛs mɛ mɑfɪnɑs
4. sprɪtɛ ɪzən r.ut'wɛ:rɛk
5. ɔbdɑtsʃɪp kre.gəzɛ bɛdɑrɛvɪr. brɔ.t
6. dɛ tɑmərman hɛpɔsplɪntɛr mzɛ hānt
7. kɪk - dɛ sʃɪpɛr lɪktsən smu.l uf
8. m difɛbrɪ.k ɪsnɪks tɛbɛlɛ.vɪ.
9. kumɪ:r sʃɑ.p - kumba.ɪmɛ
10. ju grɪf uns əm bɪrtjɛ ɣɑnɛ - glɑ.fɪs - kɔp (= 1 l.)
- kɔpi (½ l.) - pmt (*niet bekend*)
11. brɛŋ twe. kilo kɛ.rɪsɪ.
12. di hɛbɛ dɛrɑ.ɪgrɪ lɑ.zərəs ʃɛzɔ.pɛ | drɪ. flɛs vɑ.m
13. hɑ.i vɑ.u mɛ tɛ bɔ.rstɛ slv.n - hɑ.i het mɛ tɛ
bɔ.rstɛ gɛslu.grɪr
14. di hɛp o.k əm pɔ.ut - hɑ.i zɑg zɔ. blɑ.w ɑs vɑt
15. vɑstənɔvɛnt hɑ.uwɛ hɪ:r nɪt
16. ɪg bɛm blɑ.i dɑt ɪk tɛ:ps gɛblɛ.vɛ bɛn
17. jɛ mut mɑ.i nɪ. hɛbɛ kamɛrɑ.t - gɑ mɑ.r ən ɛntjɛ
vɛrdɛr
18. vɪ.j ɛp ɛt (ʃ)ɛdɑ.n || ɛdɑ.n *is ouderwetser* || -
zu.ʃ ɛt sɛlɛf mɑ.r ɛɛ.ɪt
19. spmɛkʊp - ən spmɛrɑ.ʃ - rɑ.ʃsbʊl
20. klut (z. klep) - pɛt - mɑs (*voor vrouwen*) - ɛ 'mɔ.sɪ
(= *een muisje*) - ɑzdɛdɔ.t (= *bang*) - di kra.ɪg
əm bɛru:rtɪr. - bɑnzɛʃ (= *bunzig*) - ɑzɛnvɛ.zɑl
(*steeds sterker bang*) - bɛnɑ.uwt - mɔk (= *loom,*
drukkend van weer) - vɑ.i - lɑnt (= *bouwland*) -
dɛ:ɪvɛbrɔ.t (= *paddestoel*) - hɛgɛtjɪ. - vɑrɛft
(= *erf*) - kɪkfɔrs - pɑdɛk (= *pad*) - vlmdɛr
21. di vɑrɛvɛr (= *schilder, slaat op de schilder Hitler*)
zɛtɛ dɛ hɛ.jlɛ wɛ.rɛlt up stɛltɪr.
22. ɪk sɛ.li əm pɑ.r kra.lɛ gɛ.vɪ. - of mut jɛmpɑ.r.r
krɑltjɪs hɛbrɪ
23. zɛ brɛ.kɛ ɑl di ɑ.wɛ wrɑ.kɛ vɪf
24. di hʊnt hɛp əm mzɛ bɪ.nɛ gɛbɛ.tɛ
25. hɛpɪ.nɪt ɛfr. tvɛ. brɛ.jɪ. stɪ.nɪr. (*toon zeer sterk stij-*
gend)
26. tɪs vɑt - dɑ stɑmbɛ.lt stɪŋ dɛr nɪ.mɛ:r
27. di. mɑn hɛpɛt kʊstɛlɛk gɛsʃɔ.tɪ.
28. lɪ.sɪfɛ.r - hɑ.i ɪz gɛblɛ.vɪ. - dɛ hɛ.mɛ.l
29. dɛ sʃɔ.lkrɪ.ndrɛ bɛnɛ mɛtɛ mɛ.ɪstɛr nɑ.strɑ.ŋ
gɛwɛ.s || dɛ zɛ.ɪ
30. ɪk kɛn tɔg nɪ. r.r.dɛr kumɛ vɔ.rdat ɪklɑ.r bɛn
31. di bɛ.stɛ di zɛ:ɪpɛ grɑ.ʃ lɛ.ɪnzɑ.t(mɛ.l)
32. hɑ.i kɛnɪ gɑ.n vɛrɛkɛ - hɑ.i hɛpɑ.ɪn ɪn zɛ kɛ.l
33. ju stɛ.k ɛs ɛfɛtjɛs ən stʊk m di bɛ.zɛm
34. vɑ.i spɔlɛ nɪ mɛ.r mɪ kɛ.gɪ.lɪs
35. bɛpɛ nɑ.w nuʃ fɑm plɑn um tɛ kumɪ. - əm
pɑ.r kɛ.rtjɪ.s ʃɛru.pɪr.
36. di pɛ:r ɪz bɛlɑŋɛ nɑ. nɔʃ nɪ ʃu.t - dɛr zɪt nɔʃ ən
wɪtɛ pɪt m
37. zɛ bɛnɛ vɛʃ nɑ. dɛ wɑ.i
38. zɛ hɛpɛm ɛ.r.s dɛrdɔ.r gɛhʊlpɛ
39. hɑ.i zɛl ɛt nɔ.jt ɛnɛnt brɛŋɛ - of sʃɪpɪ.
40. zɛ ɪzdɛ hɛlɛfɑndɛr mɛlɛkwɑ.ɪt of mɛlɛk ɣɛrspɔ.lt
41. di vɛnt mut fɔr zɛn vɛrɑ.w zɑrɛgɪ.
42. jɛ mʊnɪ nɑ.zɛ.j gɑ.n - ɑndɛrz vɛrzɛɛ.pi || *ook*
nɑ-strɑŋ
43. di hɛp fɔ.l prɑ.s ʊmdɑtɪ zɔ stɑ.rɛk ɪs
44. vɑ.i mutɛ dɛ hɛlɛft fɑn hɛbɛ ɛɣɑlɪ dɛ ɑndrɛ
hɛlɛft
45. ju hɛlɛp jɑ.i dɑ bɛt ɛs ʊpɑ.ɪsɛ
46. ʊnzɛ mɛsɛlɑ.r ɪsovɛtɑzɔgɛrt
47. kɪkɛrɛs - di sprɪŋɛ dɛr ɑ.r.ɪgɛ hɑ.s ɛɛ.tɛlɪt - ɛt
fɛrstɛ - vɑi hɛbɛnɛn vɛdɛsʃɪp ɑngɛgɑ.n
48. kɑ.ɪkɛs hɑi ɪzdɛ bɔ.mɛ ɑntlɛsɛ
49. ju slɛ:ɪt jɑi ɛt rɑ.m dɛr ɛzɛfɛ
50. juŋɔs dɛ klʊk ʃɔ.lɛ.jɛ - dɛ kɛrɛk di gɑ.t ɑn
51. sprɑ.ɪ - kɪkɛrdɪl - vɛrsprɑ.jɪ. - ɛɛtsprɑ.jɪr. -
vɛrbrɑ.r.jɪ. - ɛɛdbɛrɑ.jɪ. - klɑ.rmɑ.kɪr. - ən snɛ.tjɛ
brɔ.t of ɛn stɪk mɛ bɑtɛr smɛ.rɪ. || ɛn stɪkɛzɑk =
een zak voor het brood
52. di. vɛrɑ.w hɛptɛr hɑ:r lɑ.tɛ knɪpɛ || dɛ bɑrɛbɪ.r =
de kapper ||
53. hɑ.i hɛpsɛsjɑ:r ʊp sʃɔ.l gɛgɑ.n || vɑ.dɛr
54. ɪk ɛp ɛt əm ʊfʃɛrɑ.jɪ. ʊm zɔ lɑ.r.t lɑŋs ɛt vɑ.tɛr
tɛ gɑ.n
55. vɑ.r.lɛ dɛɛ.jvɛ zɪ.jɛ nɪ. vɔl || *vaars niet gebr.*
56. di ɑ.r.dɛ pɑl di ɪs nɪ ɣɔl vɑ.rɪt
57. dɛ sʃɪ.tɛr di stɑ.bɑ.i dɛ ɔ.vɪ
58. jɛ stɪk fɑn dɛ kɑ.w ʊm nɑ.w tɛ kɑ.sɪr. - of
kɑ.rɛbɛlɛ
59. di kɑ.rɪs di gɛ.fɔ.lɪʃt nɪvɑ.r
60. hɑ.i trɛk ʊmtɛrɛnt sɛn stɑ.rɪt ɛrɛɛt || ɛt pɑ.rɪt
61. tu. kwɑmɪ. jɔlɪ ɪ.dɛr jɑ:r nɑ.r. dɛ kɛ.rɛmɪ.s
62. dɛ dɔ.mɛnɛ. di zɛ.j dɑt dɛ hɛ.rɛ vʊlmɑ.k ɪs
63. vɑ.uwɪ mɛ wɛ.r nɪ. zɪ:m - jɛ zɛ. vɛ:r nɪks tɔgɛ mɛ
64. dɛ zwɑ.lɛwɛ di kumɛ hɑ.s trɑʃ
65. mutjɛnɪ gɑ.n kɑ.rɛtɛ
66. lɑʃɪ nʊg əm bʊnkɪ of stɪ.kɪ kɑ.s mɑn (*stijgende*
toon)
67. di mɔ.'tʊr ɪs fɑ.ɪn of kɛpʊt - hɑ.i zɪt mɛt kɑ.nɪtjɪr.
68. jɛ het ʃɛsmɔ.rɪt fɑndɑ.ʃ - tɪs ɛ mɔ.rɪtɑ.vɛnt
69. dɑ juŋɛtjɛ dɑ lɔ.p ʊp sɛblɔ.tɛ bɪ.nɛ
70. ju kɪktɛrɛs - dɛr ɪzɛmbʊrst mɪt kɑnɛtjɪ.
71. nɑ.wwɑ.w ɪkɛrɛs dɑtɛ pʊst ɛmbɪrɪ:f brʊʃt
72. ɪk hɛpɑ.ɪn ɑmɛ hɑrt
73. ɪkɛmɛgm dʊwɑrɪsdrɑ.ɪvɛrs ʊpsʃɪtɪ. - of ɑ.ɪgɛwɑ.ɪzɛ
74. nɑ. sʃʊftɑ.ɪt spɑnɔvɛ ɛt pɑ.rɪt fɔr dɛ ʃɛ.s
(*gewoon = kar, wagen*) - of kɑr - of brɪk
75. ɪk hɛp ɛmbɛ.tjɪr. dɛ kɔ.rɪs - vɑn vɑnʊʃɛt ʊf ɑl
76. dɛ zɔ.n vɑndɛ kɔnɪŋ hɛp o.k sɔldɑ.t ʃɛwɛ.st
77. vɛ.tjɛ gɛ.n vɑgɛmɑ.kɛr tɛ vɔ.nɛ ju
78. di rɔ.ʃɪs hɛbɛ lɑŋɛ stɛ.kɛltjɪ.s
79. ɪk ʃɛlɔ.fɛr nɪks fɑn - of gɛ.n pɛ.ʃ fɑn
80. dɑr kɪmtjɛ dɑt ɪs ʊ.k ʃɑ.uw gɛstɑrɛvɪr. - zɛ
kʊndɛt ʃɛ.n ɛ.n.s mɛ.r dɔ.pɪ.
81. dɛr ɔ.rɪtjɪs ɛndɛr ɔ.gɪs lɔ.pɪ.
82. dɑt mɑ.ɪsɪ. ɪs mɛt əm bɛnɛtjɪ. nɑwɛt bʊs ʃɛgɑ.n
ʊm brɑ.mɪ.pɪ.s tɛ plʊkɛ
83. dɛr ɪs ɛn trɛ. vɑn di. trɑp - of lɑdɪ.r ʊf
84. di zɛtɛ ɛŋ kɛ.jl ʊp ɑs ɛn hɔ.jʃʃy:r
85. di mɛnsɛ di zʊʃtɛ nɪks ɑndɛrs ɑs ʃɛlt ɛn rɪkdɔm
86. ɪk bɛn vɛrsmɑʃt fɑn dɛ dʊrst
87. di wɛʃ di lɔ.p hɑrtstɪkɛ kɪrʊm - of m əm bʊʃ -
jɛ lɔ.p ʊm ɑfɛ dɛrlɑŋs ʃɑ.t || *ook* di wɛʃt
88. kɔ.pɛn stɑkɪ spɛ.lgʊt fɔr dɑt vɑrmpɪ || *trommel*
niet gebr. - kʊ.kɪsbɪk *voor koektrommel* ||

89. dē sɪk ɪs ʰəstərəviː. - ha.i hat əŋkurs dər.gəslik of dər.rəslik
90. dər vɛ.rsi. vas kurt maː kraχtəχ
91. ətətsumətjə ɪzət ləkər || jə sʰa.ɪnsəl = je scha-duw ||
92. di vēnt di. kē gut mɪkə of ʰo.jə of sχitɪː.
93. ju zʊk ja.i mə hu.təris up
94. ɪk vɛ.t va.r ɪkəm zu.kə mut
95. ən frɪsə kəldər ɪs best fo.rət biːr
96. ɪk mus ʊsɛblu.t dɪŋkə ʊm antəsta.rəkɪː.
97. ɪk mut ɛ.rstətfu.r mdə stal slɛ.pɪ.
98. mə bru.r vas mu.j - of do.tʊp
99. di mɛləkfənt di hɛpən ho.p kla.ntə
100. di ka.rəmɛlək ɪs hartstɪkə zyːr - di ge.f ɪk trɑχ
101. vɛza.wə dɪpɛt mənɪyːr dɪʰo.jɪː.
102. dər val nɪks fanəm tɛ zəgrɪ. - ət ɪzəm bestə vēnt fo.r zə vɛrək
103. di vēnt ɪs na.w no.ɪt ɛrəs ən sɛkʊndə tɛ la.t
104. m ɪtalijə spa.wgə də bɛrəgə vyːr
105. dərəfi da.r ʊptə da.uwə
106. m slɛ.ɪps (= Maassluis) hɛbə zəmbʊŋk vandə brag ʊfʰəva.rɪː.
107. ju jə mutəs na mə vɔ.lətjɪs kʊmə kɪkɪ.
108. ha.i ɪs fan sʰɛ.vəlɪŋ ʊfʰəkʊmɪː. mɛdərɪ kʊstələkə bɔ.rs mɪ sɛntə
109. da dɔrtji. ɪs fan bɔ.kəha.wt ʰəsne.jɪ.
110. da gɛtra.wdə vra.uwtjɛ daken kʊstɛlik na.jɪ.
111. ɪk hɛ gras ʰəza.ɪt ma.r ət sa.t dɔgdə nit
112. də kastɛla.ɪn di zɛχtahət nʊg vɔl tɛ dyːr ɪs ʊm tɛ ba.uwɪ.
113. bakɪː. - ɪk bak - jai bakt - hai - bakti - vai bakə - ɪk baktɪ. - jai - hai - vai - vai hɛbə gɛbakɪ.
114. bi.jɪ. - ɪk bi.t - jai - ha.i - wai bi.jə - bi.jə wa.i - ɪk bo.j - ɪk hɛgəbo.jɪ. - bo.jəza.i o.k
115. tɪzəŋkla.ɪnə ma.r ətɪzən fa.ɪnə
116. jə kɛn hi.r aː.ɪərə kra.ɪgə ʊptə mart
117. ha.i hɛpʰəzɛχ tɔgə mə dati aməzadə.ŋkə
118. ɛdi.nsmɑ.ɪfə dat se.j dazə gəlɪk hat
119. dər vaː.rə vaː.ɪf pra.ɪsɪs
120. ʊndər də bo.m daː.r lɛgə vɔl a.ɪkɛls || a.ɪkəbo.m
121. ju tva.tər dat ʰat ko.kɪː. - tko.ktal
122. ju dat ho.j ɪs nuχ hartstɪkə gru.n - ət ɪs nuχ ma.r pas ʰəma.jt
123. ku.kəbak (= pannekoek) dat ma.kjə van ət ʊrt fan ən aː.j || də doːr = de dooier || mayonaise ɪs nɪt bɛkɛnd
124. da bo.mpi. da zɛldaːr ni maklək kənə gru.jə
125. di do.məne. di hɛp kʊstələk spal - of hɛp ən kʊstəlɔg bɛ.tjɪ.
126. ʊms a.wə hɛ.ɪʃɪ. ɪs ʊfɛbrānt
127. di mɛlək di spɛ.t of spɛ.ɪt ɛyːt ɛ.jər vandi ku.j
128. də kʊstər lɛ.ɪy.tɛklɔkɪ. || krɔjs
129. di bo.m van di krɛ.ɪwagə di bɛ.ɪgə dər ʊndər də vraχt
130. di tve.j mu.frɪ. di kvamə na. bɛ.ɪtə hɔlɪː.
131. zə hɛbə di vēnt bunt ɛm bla.w əslu.grɪ.
132. da supɪ of dafɛt ɪzəm bɛ.tjə dən || fla.w = zout-loos ||
133. dər lɛχ fɔl sne.uw
134. ju wat ɪzət laŋ gɛlə.jə dadɪk ja.w gəzi.n hɛp || eeuw nɪt gebr. || ən zi.w = een zeeuw ||
135. də ha.i (= Terheide) ɪs kʊstələk ʊpʰəknap || ni = nieuw ||
136. du.n - ɪk dutət - ja.i - hai - va.i du.nənət - jɔ.li du.nənət - zai of hɔ.li dunənət - ɪk de.jət - ja.i - ha.i - va.i de.jənət - jɔ.li - zai - de.jɪkət - de.dijət ma.r - de.jə zət maːr
137. do.pə - do.pjərək - do.pfunt - də suldaː.tɪ.
138. dursɪ - ha.i durst - hai. durstɪ. - ha.i hɛp ʰədurst
139. bmdə - ɪk bmt - ja.i - hai - vai bmdɪ - jɔ.li - zai - bmti - bun ha.i - ɪk hɛp ʰəbundɪ.
140. ru. (ook plur.) - vu.t
141. də va.tərɛχt (= de Nieuwe Waterweg) - də gantɛl (het vervoerwater ; oud kanaal)
142. 1. hɛ.kɪː. - 2. ɛ.jə - 3. bətər - 4. bo.mgaː.rɪ - 5. ho.ft - kɔp - 6. naχt - 7. vɛrkʊχt - 9. kroutɪː. - 10. o.χst - 11. ʊmɛrs - 12. pɛpi.r - 13. pɪŋki = kleine vinger - 14. bɪgətjə - 15. zɔ.əχ - 17. dargantər - 18. la. - 19. waː.rsʰawə - 20. drɛgɛs - 21. gɛrst - 23. hi.l - 24. harsəs - 25. ho.nɪŋ - 27. magə - 28. mɔ.lɪː. - 29. rɔt - 30. warəm - 32. ti.nə (oudere mensen) - 33. sχɪːlɪː.

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is : dɛha.i.

De inwoners heten : haː.ɪərs

Geen bijnaam bekend

Het aantal inwoners : Terheide is een deel van Monster. Deze gemeente telde in 1947 ruim 13.000, in 1960 ruim 15.000 inwoners. Iets meer dan een vierde van hen woont in Terheide.

Taaltoestand : Met de Monsteraars botert het niet erg, „daar wordt niet gewerkt”. In dialect wijken de twee delen der gemeente sterk uiteen ; in 't eigenlijke Monster spreekt men „Westlands”.

Tijdens de Duitse bezetting is de bevolking naar elders geëvakuëerd geweest. Daarvan heeft, aldus zegsvrouwen, het dialect wel enigszins geleden. Toen ik 14 jaar na de opnemings bij zegsvrouw 2 terugkwam, bleek het dat althans haar dialect nauwelijks „achteruitgegaan” was. Wel deelde ze mee dat in Terheide de „beschavende” invloed van de school en het ruimere contact met de buitenwereld (T. wordt steeds meer badplaats) vooral in de taal van het jongere geslacht merkbaar is. In de taal van de echte Heiers valt nog onmiddellijk op de stijgende zinsmelodie, ongeveer als in Scheveningen, Katwijk en Leiden, en het rekken van de laatste lettergreep, vooral aan het eind van de zin.

Middelen van bestaan : visserij, tuinbouw en bouwvakken buiten het dorp (Westland en Den Haag).

Zegsvrouwen : 1. Johannes Voois ; geb. 1889 ; rustend visser ; voer ook nog op reddingsboot op de Hoek (van Holland). op T. is zijn naam : Jan van Maarsee

2. Jacoba Vervloet-Voois ; geb. 1919 ; huisvrouw. Naam op T. : Ko van Ditte.

3. Andrina van den Berg-Van Eyk ; geb. 1922, huisvrouw. Naam op T. : andri.n of aldri.n van andri.sɪ. De zegsvrouwen zij allen te T. geboren uit Heise ouders en spreken dialect.